

Pieta w starym cmentarzu

jest własnością prywatną i funkcjonuje dziś jako hotel.

Ruiny średniowiecznego kościoła Egerszólát, który stał w Al-sószólát wspominają dokumenty jeszcze z roku 1829. Budowę w osadzie jeszcze teraz stojącego kościoła rzymsko-katolickiego (p.w. Św. Jana Nepomucena) kazała zacząć wdowa Farkas István-né w roku 1734. Wielokrotnie był odnawiany w XVIII-XIX wieku. Oryginalny dzwon jest pracą Justel Johann egerskiego mistrza z roku 1807. Vécsey Károly i jego żonę Badics Terezię oraz ich córkę pochowano w krypcie znajdującej się pod kościołem

Na osadzie znajdują się 2 zabytki architektury, które są ładnym przykładem wartości kamieniarskiej u podnóża Gór Bukowych. Jeden z nich stoi na słupie kamiennym przy ulicy Egerskiej pod numerem 13 u podnóża pagórka cmentarnego. Ten posąg przedstawiający w pojęciu ludowym Trójcę Świętą (Kamienny krzyż z Pietą- Kökereszt Pietával) pochodzi z początku XIX wieku. Drugi późniejszy posąg Świętego Jana Nepomucena w stylu barokowym stoi przy ulicy Fő przed numerem 44. i prawdopodobnie pochodzi z początku XIX wieku.

Warte wspomnienia są znajdujące się w osadzie stare domy mieszkalne, które zachowują pamięć ludowej architektury. Każdy dom budowany był z gankiem i z tak zwanym dachem czterospadowym.

W wiosce jest możliwość do oglądania starych i nowych rzędów piwnic win. Stare piwnice znajdują się w dwóch grupach. Jedna grupa jest na ulicy Egerskiej, tutaj są wielopoziomowe piwnice i stąd na północ na ulicy Borossa druga grupa gdzie między innymi znajduje się piwnica z czasów tureckich. W 80 latach przy jeziorze na ulicy Árpáda zostały wybudowane nowe rzędy piwnic. Ciekawy widok przedstawia gościom 19 piwnic, które znajdują się pod lasem w postaci łańcucha i są jednakowo ukształtowane.

Na południe od osady znajduje się Jezioro Egerszólát (Egerszólát-tó), które jest spiętrzone na potoku Szólátu. Rośliny i świat zwierzęcy jeziora przedstawia znaczną wartość podlegającą ochronie przyrody.

Punkt informacyjny pod nazwą „Bukkaljai Kő-út” (Droga Kamienia u podnóża Gór Bukowych) – Eger, w Fellner-tömbelső (w podwórzu bloku Fellner)

bukkaljai.info.hu

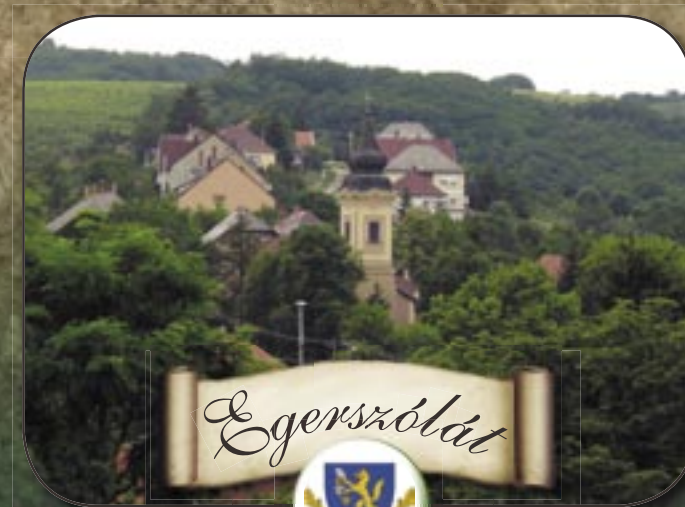
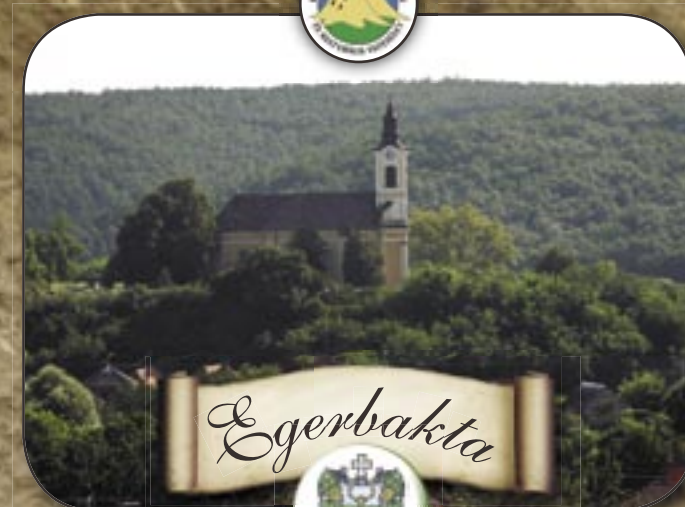
Urząd Burmistrza; Adres: Egerbakta, Bátori u. 12.
Tel.: +36 36/565-000 • www.egerbakta.hu

Urząd Burmistrza; Adres: Egerszólát, Egri út 2.
Tel.: +36 36/560-000 • www.egerszolat.hu

Przygotował: Kaptárkó Természetvédelmi és Kulturális Egyesület z finansowaniem Norwég Civil Támogatási Alap

www.kaptarko.hu

EGERBAKTA

Egerbakta leży 8 km na północnym zachodzie od Egeru między pasmem Gór Bukowych i Mátra, pod górą Sępa (Keselyű) i obydwoch brzegach potoku Laskó. Teren od dawna jest zamieszkały: na granicy widzimy pagórek kumański. Pierwsze wzmianki o tej wiosce pochodzą z roku 1261. Dokument z roku 1295 wspomina osadę pod nazwą Villa Bagcha. Mieszkańcy wioski Bakta pod koniec XV wieku dla biskupiego zamku Szarvas-kő płacili daniny ziemskie i podatek dla znajdującej się tam straży zamku. Turcy podczas oblężenia egerskiego zamku w roku 1552 wioskę zniszczyli, od nowa zaczęła się zaludniać w roku 1553 a w 1577 osada składała się z 24 rodzin. Po upadku Egeru w roku 1596 osada znowu się wyludniła i stała pusta do roku 1620. Mieszkańcy uciekli do wolnego od podatku Egeru unikając tym płacenia wojennych podatków. Po zdobyciu na powrót zamku w roku 1699 wioska znowu się zaludniła aż do epidemii dżumy w latach 1710-1711 i walk wolnościowych Rakóczi'ego kiedy na nowo się wyludniła. Zaludnienie zaczęło się ponownie w roku 1712 i stopniowo rosła liczba mieszkańców.

Zabytek architektury kościół rzymsko-katolicki (p.w. Św. Katarzyny Aleksandryjskiej) został zbudowany w latach 1773-75 w stylu barokowym na wznoszącym się pagórkę osady. Na podstawie dokumentów z roku 1764 proboszcz z Egerszólóku na podstawie planu budowy kościoła w Aldebró oprócz kaplicy i jej schodów chce zbudować kościół w wiosce Egerbakta. Główny ołtarz kościoła w stylu rokoko wykonał Steinhauser Antal w roku 1775, a malowany obraz głównego ołtarza Kracker János Lukács. Przez bramę rzeźbioną przez Birta Béla mieszkanka wioski Egerbakta możemy wejść do ogrodu kościelnego. Obok kościoła na cmentarzu widzimy krzyż kamienny pochodzący z roku 1802 i rzeźbiony drewniany krzyż dębowy pochodzący z

Kościół rzymsko-katolicki

Rzeźbiona brama u podgórza kościoła

początku XIX wieku. Znajdujący się pod wzgórzem kościelnym za- bytkowy dom parafialny wybudował Povolni János w roku 1790 na polecenie biskupa egerskiego. Drażone piwnice winne znajdziemy także u podnóża pagórka kościelnego.

W zachodniej części Egerbakta w Dolinie Świętej (Szent-völgy) i Doliny Rábca (Rábca-völgy) w jednej wschodniej bocznej dolinie znajdziemy kamienne ule. Na południowej stronie doliny na dużej tufie riolitowej pasma górskiego po południowo-zachodniej stronie ściany znajdziemy 3 nisze kamiennego ula i 2 ślady podobne do niszy.

W wiosce Egerbakta węgiel kamienny odkrył Fazola Henrik w roku 1796 na północno-wschodniej części osady w Dolinie Kamienia Węgielnego (Szén-kő-völgy). Tutaj wydobywanym węglem kamiennym w roku 1770 wypalali cegłę i w Egerze też używali do tego celu węgiel kamienny z wioski Egerbakta w roku 1796. Pierwsza kopalnia została otwarta w roku 1789, a druga w roku 1796. Kopalnie funkcjonowały krótko, ale zwróciły uwagę na obecność zapasu węgla.

W kierunku Bátor na pierwszym zakręcie po prawej stronie u podnóża Szczytu Reszéla (Reszél-tető) znajduje się wstrzymana od produkcji kopalnia diabazu. W kopalni produkcja trwała do połowy roku 1900. Na górze Reszél po drugiej stronie zbocza w północno-wschodniej części na tym miejscu gdzie była kopalnia znajduje się jezioro kopalnia w malowniczym środowisku, gdzie można łowić ryby i turyści mają możliwość odpoczynku na brzegu jeziora.

Na granicy osady, drogą prowadzącą do Almáru o czerwonym znaku turystycznym, 20 minutowym spacerem od osady do jeziora bagiennego pokrytego torfowcem, które w roku 1978 zostało uznane za rezerwat. Od Jeziora Wielkiego (Nagy-tó) mniej więcej 100 metrów, na zboczu Góry Jezioro (Tó-hegy), na wysokości 280 m nad poziomem morza znajduje się bagno pokryte torfowcem, które powstało po obsunięciu się strony góry. Tutaj znajdujące się rośliny należą do rzadkich gatunków flory na Węgrzech. Miedzy różnymi rodzajami torfowców są najładniejsze i najobszerniejsze berzedt torfowiec, skrzyp błotny oraz bobrek trójlistkowy, który kwitnie na początku maja i jest pod ochroną. Na Węgrzech tylko tutaj można jeszcze spotkać złotozłtą tojeść bukietową i wełniankę delikatną.

Kamienne ule w Dolinie Świętej (Szent-völgy)

EGERSZÓLÁT

Egerszólát leży 12 km od Egeru na linii granicznej Mátra i Gór Bukowych, przy potoku Szólát, przy dwóch brzegach podnóża Góry Łup (Préda-hegy) i Góry Wilk (Farkas-hegy). Pierwsze wzmianki o tej wiosce pochodzą z roku 1248 pod nazwą Zlowak. Miedzy latami 1412-1447 istniały pod nazwa Niższy Zolath (Alsózolath) i Wyższy Zolath (Felsőzolath). Podczas oblężenia przez Turków w roku 1552 część wioski została zniszczona i około roku 1699 zaczęła się zaludniać Wyższy Szólát, ale Niższy Szólát został obszarem niezamieszkałym. Posiadaczami osady od końca XVIII wieku były rodziny Szerémi, Berthó, Hügyei, Farkas, później Szabó, Csernus, Adics, Vecsey, Mocsáry.

W osadzie została wybudowana większa ilość szlacheckiej kurii i dworów. W pierwszej połowie XIX wieku rodzina Andreánszky'ego wybudowała szlachecką kurię (kurii Andreánszky'ego) swobodnie stojąca, parterowa w stylu klasycystycznym, stojąca nad wioską na końcu rzędu piwnic wychodzących z ulicy Egerskiej. Przy ulicy Fő pod num. 56 znajduje się o pow. 2300 m² zazieleniony, porośnięty trawą, zadrzewiony ogród w którym stojąca na środku kuria- Szórád (Szórád-kúria) wybudowana w roku 1864, obecnie działa jako dom gościnny. Dawniej pałac Csernusa, teraz pałac Brezovay'ego znajdziemy przy ulicy Fő pod num 62. Pałac w stylu klasycystycznym w roku 1773 wybudował Csernus Sándor, teraz

Kościół rzymsko-katolicki w wiosce Egerszólát

Fasada pałacu Brezovai'ego